

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 374 / 2003

Της Ολομέλειας

**Του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
Συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2003**

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Ευστράτιος Βολάνης, Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Αντιπρόεδροι: Κωνσταντίνος Βολτής, Γρηγόριος Κρόμπας.
Κωνσταντίνος Μπακάλης.

Νομικοί Σύμβουλοι: Σ. Σκουτέρης, Δ. Λάκκας, Η. Παπαδόπουλος, Α. Τζεφεράκος, Ν. Κασιμίπας, Θ. Θεοφανόπουλος, Γ. Κατράνης, Χ. Παλαιολόγου, Β. Ασημακόπουλος, Δ. Παπαγεωργόπουλος, Σ. Δελλαπώρτας, Φ. Γεωργακόπουλος, Δ. Αναστασόπουλος, Κ. Μανώλης, Β. Βουκάλης, Β. Κοντόλαιμος, Κ. Καποτάς, Φ. Τάτσης, Θ. Ηλιάκης, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Κιούσης, Ν. Κανιούρας, Β. Σουλιώτης, Χ. Μπότσιος, Α. Φυτράκης, Ι. Τρίαντος, Μ. Απέσσας, Π. Τριανταφυλλίδης, Γ. Λάζος, Η. Ψώνης, Η. Δροσογιάννης, Ι. Διονυσόπουλος

Αρ. Ερωτήματος : 25037/23.6.2003 της Δ/σης Νομοθετικού Έργου του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ.

Εισηγητής: Ο Πάρεδρος Ν.Σ.Κ., Κων. Χαραλαμπίδης

Ερώτημα: Εάν στην περίπτωση κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης που έχει επέλθει με τον καθορισμό ζώνης παραλίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν. 2344/40 και έχει παρέλθει ο χρόνος μετά τον οποίο θεωρείται αυτοδικαίως ανακληθείσα η απαλλοτρίωση, η τελευταία καταλαμβάνεται από τις διατάξεις του νέου Ν. 2971/01 και ειδικότερα του άρθρ. 7 παρ. 3 αυτού ώστε να είναι, αναλόγως, επιτρεπτή ή όχι η έκδοση οικοδομικής άδειας.

Για το ανωτέρω θέμα, η Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου του Ερωτήματος, με την 220/18.3.92 απόφαση του Νομάρχη Ηλείας (ΦΕΚ 403 Δ') έγινε καθορισμός ορίων αιγιαλού και παραλίας στη θέση ΚΑΒΟΣ κοινότητας Καρακοχωρίου Νομού Ηλείας. Η δημιουργηθείσα ζώνη παραλίας κατέλαβε τμήμα ιδιωτικού γηπέδου, το οποίο, έτσι, απαλλοτριώθηκε εκ του λόγου τούτου. Έκτοτε δεν κινήθηκε από οποιαδήποτε πλευρά η διαδικασία καθορισμού αποζημίωσης, με αποτέλεσμα να μη συντελεσθεί η απαλλοτρίωση, κατά τους ισχυρισμούς δε των ενδιαφερομένων ιδιοκτητών, να έχει επέλθει αυτοδίκαιη ανάκληση αυτής, χωρίς, όμως, να έχει σχετικώς βεβαιωθεί τούτο διοικητικώς ή δικαστικώς.

Μετά την ισχύ του νέου Ν. 2971/01 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις», οι ιδιοκτήτες εζήτησαν την έκδοση οικοδομικής άδειας για το ανωτέρω γήπεδο, πλην η αρμόδια Πολεοδομική Αρχή αρνήθηκε τη χορήγηση της επικαλούμενη μη αρτιότητα, ενόψει του ότι το απαλλοτριωθέν κατά τα παραπάνω τμήμα της ιδιοκτησίας τους κατελήφθη πλέον, ως καθορισθείσα ζώνη παραλίας, από το νέο νόμο 2971/01, το άρθρ. 7 παρ. 3 του οποίου ορίζει ότι για την παραλία εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας και ως εκ τούτου δεν δύναται να γίνει λόγος εν προκειμένω περί αυτοδίκαιης ανάκλησης με τις κοινές περί απαλλοτριώσεων διατάξεις που ίσχυαν σχετικώς υπό το προϊσχύσαν δίκαιο του Α.Ν. 2344/40.

Κατόπιν αυτού και ενόψει αντικρουομένων επί του θέματος απόψεων των Υπηρεσιών του ΥΠΕΧΩΔΕ ερωτάται αν οι απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν λόγω καθορισμού ζώνης παραλίας με το καθεστώς του Α.Ν. 2344/40 και κατά τη διάρκεια της ισχύος των τέθηκε σε ισχύ ο Ν. 2971/01, καταλαμβάνονται από τις νέες διατάξεις και αν στην περίπτωση που έχει καθορισθεί η παραλία σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν. 2344/40 και έχει παρέλθει η τριετία μετά την οποία θεωρείται αυτοδικαίως ανακληθείσα η επίμαχη απαλλοτρίωση, ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 2971/2001 και θεωρείται ότι υπάρχει πλέον ρυμοτομική απαλλοτρίωση ή εάν θα πρέπει η διοίκηση να επανέλθει με νεότερη πράξη καθορισμού παραλίας και ως εκ τούτου είναι δυνατή η χορήγηση της αιτουμένης άδειας στη συγκεκριμένη περίπτωση.

II. Σύμφωνα με το άρθρο 5 Α.Ν. 2344/40, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθ. 23 παρ. 5 Ν.1337/83, η «κατά την προηγούμενη παράγραφον προσαυξανουσα τον αιγιαλόν λωρίς γης καλείται εν τω παρόντι νόμω «παραλία».

Το άρθ. 6 του προϊσχύσαντος Α.Ν. 2344/40, όπως είχε αντικατασταθεί από το άρθ. 13 Ν. 1078/80, όριζε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Η οριογραμμή της κατά το προηγούμενον άρθρον παραλίας καθορίζεται υπό της κατά το άρθρον 2 επιτροπής και χαράσσεται επί του αυτού κατά το άρθρον 2 διαγράμματος διά κιτρίνης γραμμής.....»

3. Τα επί των ακινήτων τούτων εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου αποζημιούνται υπό του Δημοσίου κατά τας εκάστοτε κειμένας διατάξεις περί αποζημιώσεως απαλλοτριουμένων ακινήτων λόγω δημοσίας ανάγκης ή κοινής ωφελείας.

4. Η ζώνη της παραλίας θεωρείται ως παραλιακή οδός ή πρασιά, έχουσι δ' επί ταύτης κατ' αναλογίαν εφαρμογήν δια την απαλλοτριώσιν των καταλαμβανομένων υπ' αυτής ακινήτων αι διατάξεις των άρθρων 30, 31, 32, 33, 35 και 36 του Ν.Α της 17 Ιουλίου / 16 Αυγούστου 1923, ως ετροποποιήθη δια του άρθρου 6 του νόμου 5269/31.....»

Ο Ν. 2971/01 (ΦΕΚ Α' 285/19-12-01), που αντικατέστησε τον προηγούμενο, ορίζει, ανάμεσα σε άλλα, τα ακόλουθα:

Αρθ. 2 : «1. Ο αιγιαλός, η παραλία, ή όχθη και η παρόχθια ζώνη είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται. 2. Η προστασία του οικοσυστήματος των ζωνών αυτών είναι ευθύνη του Κράτους..... 4. Στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη και την παρόχθια ζώνη δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων , παρά μόνο για την επιδίωξη των σκοπών, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.....»

Αρθ. 3 : «1. Ο καθορισμός των ορίων του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού γίνεται από Επιτροπή, η οποία συγκροτείται σε επίπεδο νομού με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αποτελείται από:

Αρθ. 7: «..... 2. Εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών, επί ακινήτων της παραλίας, απαλλοτριώνονται λόγω δημόσιας ωφέλειας με και από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που επικυρώνει την έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και παραλίας κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 5, χωρίς να απαιτείται άλλη πρόσθετη διαδικασία για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης..... 3. Για την παραλία εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας. Αρμόδια υπηρεσία για την περαιτέρω διαδικασία είναι το Πολεοδομικό Γραφείο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.»

Άρθρ. 34 παρ. 2. «Εξακολουθούν να διέπονται από τις ισχύουσες μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού διατάξεις, οι εκκρεμείς υποθέσεις που αφορούν τον καθορισμό αιγιαλού και παραλίας καθώς και συναφή θέματα».

Το άρθρ. 11 Ν.Δ. 797/71, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρ. 36 Ν. 1337/83 ορίζει τα εξής: «2. Θεωρείται επίσης ως αυτοδικαίως ανακληθείσα η αναγκαστική απαλλοτρίωση, εφ' όσον εντός τριετίας από της κηρύξεως αυτής δεν ήθελε καθορισθεί, δικαστικώς ή εξωδίκως, ή ένεκα ταύτης προσωρινή ή οριστική αποζημίωσις..... Η αναγκαστική απαλλοτρίωση για τη συντήρηση ή ανεύρεση αρχαιοτήτων και γενικά για αρχαιολογικούς σκοπούς θεωρείται ωσαύτως αυτοδικαίως ανακληθείσα, εφόσον εντός οκταετίας από την κήρυξη αυτής δεν ήθελε καθορισθεί, δικαστικώς ή εξωδίκως, η ένεκα ταύτης προσωρινή ή οριστική αποζημίωση. Εξαιρούνται από τη ρύθμιση της παραγράφου αυτής οι απαλλοτριώσεις για εφαρμογή

σχεδίων πόλεων γενικά.....4. Ανακληθείσης αυτοδικαίως της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, η κηρύξασα ταύτην αρχή υποχρεούται όπως εντός διμήνου εκδώσει πράξιν, βεβαιούσαν την επελθούσαν ανάκλησιν και δημοσιευομένην διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας ταύτης, δύναται πας ενδιαφερόμενος να ζητήσει, κατά την υπό των άρθρων 19 έως και 22 του παρόντος οριζομένην ειδικήν διαδικασίαν περί οριστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως, την έκδοσιν δικαστικής αποφάσεως, βεβαιούσης την ανάκλησιν, καλουμένου εις την δίκην του υπέρ ου η αναγκαστική απαλλοτρίωσις και του Δημοσίου. Η βεβαιούσα την ανάκλησιν πράξις ή δικαστική απόφασις υποβάλλεται, μερίμνη παντός ενδιαφερομένου, εις τον οικείον φύλακα μεταγραφών, υποχρεούμενον να ενεργήσει την δέουσαν καταχώρισιν εις την οικείαν μερίδα του κτήματος και του ιδιοκτήτου.»

Με το ίδιο, εξάλλου, άρθρ. 36 Ν. 1337/83 προστέθηκε νέα διάταξη στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 11 Ν.Δ. 797/71 ως εξής:

«Η παράγραφος αυτή δεν ισχύει για τις απαλλοτριώσεις που κηρύσσονται με τις διατάξεις για τα σχέδια πόλεων γενικά»

Τέλος το αυτό άρθρ. 36 Ν. 1337/83, το οποίο επιγράφεται «Ανάκληση αναγκαστικών απαλλοτριώσεων», ορίζει, περαιτέρω ότι:

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται και στις απαλλοτριώσεις που δεν έχουν αυτοδίκαια ανακληθεί κατά τις κείμενες διατάξεις μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.»

III. Σε σχέση με την απαλλοτρίωση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων που επέρχεται με τον καθορισμό ζώνης παραλίας είχε γίνει δεκτό, υπό το προϊσχύσαν δίκαιο και καθ' ερμηνεία των άρθρων 5 και 6 του Α.Ν. 2344/40, ότι από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης περί δημιουργίας παραλίας και μέχρι τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης το Δημόσιο δεν δικαιούται να παρεμποδίσει τους ιδιοκτήτες να προβούν σε ενέργειες εκμετάλλευσης των ακινήτων τους π.χ. χορήγηση οικοδομικής άδειας κτλ, διότι τούτο θα αντέκειτο στην περί προστασίας της ιδιοκτησίας συνταγματική ρύθμισή (γνμδ. Ν.Σ.Κ. 909/86 (Ολ.) 367/93) και, επιπλέον, ότι για την ανάκληση των απαλλοτριώσεων αυτών εφαρμόζονται οι κοινές περί

απαλλοτριώσεων λόγω δημοσίας ανάγκης ή κοινής ωφελείας διατάξεις και όχι αυτές περί σχεδίων πόλεων (γνμδ. Νομ. Δνσης ΥΠΕΧΩΔΕ 125/90).

Για το αυτό ζήτημα, μετά την ισχύ του νέου νόμου 2971/01, εγένετο δεκτό ότι αφού πλέον «για την παραλία εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας», αυτές διέπουν και την αυτοδίκαιη ανάκληση και τούτο διότι στις διατάξεις περί απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας, που η παρ. 3 του άρθρ. 7 Ν. 2971/01 ορίζει ως εφαρμοστέες «για την παραλία», περιλαμβάνεται και η διάταξη της παρ. 4 του άρθρ. 36 Ν. 1337/83, που ρυθμίζει τα περί της ανάκλησης των ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων (γνμδ. Ν.Σ.Κ. 567/02).

Στην περίπτωση, εξάλλου, της ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως, αν δεν έχει εκδοθεί παρόμοια αντίθετη πράξη από την αρμόδια πολεοδομική αρχή, δεν επέρχεται αυτομάτως η άρση της με μόνη τη συνδρομή λόγων που θεωρούνται από το Σύνταγμα ή το νόμο ότι επιφέρουν την αυτοδίκαιη άρση ή ανάκλησή της (ΣτΕ 557/93, 3294/96, 98/01 κ.α.).

Περαιτέρω, όπως πάγια γίνεται δεκτό, στην περίπτωση της αυτοδίκαιης ανάκλησης, η αρχή που εκήρυξε την απαλλοτρίωση υποχρεούται να εκδώσει εντός διμήνου σχετική βεβαιωτική πράξη, αν δε η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τότε κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο Εφετείο την έκδοση δικαστικής απόφασης με την οποία βεβαιούται η ανάκληση (παρ. 4 του άρθρου 11 και άρθρα 19 επ. του ως άνω Ν.Δ/τος 797/1971). Στη συνέχεια με το άρθρο 36 παρ. 1 του Ν. 1337/1983 τροποποιήθηκε η παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν.Δ/τος 797/1971 και ορίσθηκε ότι οι ρυμοτομικές απαλλοτριώσεις δεν υπάγονται στον κανόνα αυτοδίκαιης ανάκλησης μετά άπρακτη πάροδο οκταετίας από της κηρύξεώς των, η ρύθμιση όμως αυτή δεν καταλαμβάνει, κατά την παρ. 3 του άρθρου 36 του Ν. 1337/1983, τις απαλλοτριώσεις που είχαν αυτοδικαίως ανακληθεί μέχρι της ενάρξεως ισχύος του νόμου αυτού (14.3.1983). Και για τις απαλλοτριώσεις, πάντως, αυτές απαιτείται η έκδοση από την αρμόδια αρχή ανακλητικής πράξεως, ενώ αν μέχρι του χρονικού αυτού σημείου (14.3.1983), δεν είχε κινηθεί η κατά τα ανωτέρω διαδικασία ενώπιον του Εφετείου, τότε παύει πλέον υφισταμένη η σχετική αρμοδιότης του δικαστηρίου αυτού, θεωρουμένη ως καταργηθείσα, κατά το μέρος αυτό, με τις ως άνω διατάξεις του Ν. 11 παρ.

2 του Ν. Δ/τος 797/1971 για την μετά άπρακτη πάροδο οκταετίας αυτοδικαία ανάκληση της απαλλοτρίωσης, ο δε ενδιαφερόμενος δικαιούται πλέον, μη προβλεπόμενου άλλου ενδίκου μέσου, να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως κατά της αρνήσεως της Διοίκησης να εκδώσει πράξη με την οποία να βεβαιώνεται η αυτοδικαία ανάκληση της απαλλοτρίωσης και να προβεί περαιτέρω στην προσήκουσα ρυμοτομική τροποποίηση (βλ. Σ.Ε. 2181/94, 5470/95, 3294/1996, 98/2001 κ.α.).

IV. Κατά τη γνώμη του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. Ευστρ. Βολάνη, του Αντιπροέδρου Γρ. Κρόμπα και των Νομικών Συμβούλων Σπ. Σκουτέρη, Δ. Λάκκα, Ηλ. Παπαδόπουλου, Αλ. Τζεφεράκου, Θ. Θεοφανόπουλου, Γ. Κατράνη, Χαρ. Παλαιολόγου, Δ. Αναστασόπουλου, Θ. Ηλιάκη, Δημ. Παπαδόπουλου, Α. Φυτράκη, Ιω. Τριάντου, Μ. Απέσσου, Ηλ. Ψώνη, Ηλ. Δροσογιάννη και Ιω. Διονυσόπουλου (ψηφοί 18), από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων συνάγονται τα εξής: Ακίνητο, για το οποίο η επελθούσα υπό το προϊσχύσαν δίκαιο απαλλοτρίωση εκ της δημιουργίας ζώνης παραλίας είχε αυτοδικαία ανακληθεί πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 2971/01, δεν καταλαμβάνεται από τη ρύθμιση του άρθρ. 7 παρ. 2 και 3 του τελευταίου, οπότε για την επιβολή νέας απαλλοτρίωσης, επί της οποίας θα εφαρμόζονται πλέον οι περί ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων διατάξεις, θα πρέπει να γίνει εκ νέου καθορισμός ζώνης παραλίας (με τη διαδικασία του άρθρ. 5 αυτού). Και τούτο διότι, εφόσον, λόγω της συνδρομής των πραγματικών προϋποθέσεων που θέτουν οι σχετικοί κανόνες δικαίου, επήλθε αυτοδικαία ανάκληση, η (κοινή) απαλλοτρίωση θεωρείται κατά νόμο ανύπαρκτη και δεν συνεπάγεται καμμία έννομη συνέπεια σε βάρος της ιδιοκτησίας, αφού, μετά την πάροδο της ανατρεπτικής προθεσμίας της παρ. 3 του άρθρ. 11 Ν.Δ. 797/71, η ανάκληση είναι οριστική και η απαλλοτρίωση δεν μπορεί να διατηρηθεί, διότι τούτο θα κατέτεινε σε φαλκίδευση του συνταγματικώς προστατευμένου δικαιώματος της ατομικής ιδιοκτησίας του καθού η απαλλοτρίωση. Κατά την άποψη, συνεπώς, αυτήν ουδεμία ασκεί σχετικώς επιρροή η έκδοση ή μη της προβλεπόμενης από την παρ. 4 του άρθρ. 11 Ν.Δ. 797/71 διοικητικής πράξης ή δικαστικής απόφασης για την

τυπική άρση της αναγκαστικής απαλλοτριώσης, διότι αυτή έχει διαπιστωτικό και μόνο χαρακτήρα.

Υπό την εκδοχή αυτή και εφόσον ο ενδιαφερόμενος ζητεί τη χορήγηση οικοδομικής άδειας για ακίνητό του επικαλούμενος αυτοδίκαιη ανάκληση της κηρυχθείσας λόγω παραλίας απαλλοτριώσης επ' αυτού πριν από την ισχύ του Ν. 2971/01, η αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία θα πρέπει να κάνει, κατ' αρχήν, δεκτή τη σχετική αίτηση, εφόσον, βέβαια, συντρέχουν και οι λοιπές εκ της πολεοδομικής νομοθεσίας τασσόμενες προϋποθέσεις.

Κατά τη γνώμη, όμως, των Αντιπροέδρων Κων. Βολτή και Κων. Μπακάλη καθώς και των Νομικών Συμβούλων Ν. Κατσιμπα, Βλ. Λσημακόπουλου, Δημ. Παπαγεωργόπουλου, Σπ. Δελαπύρια, Φωκ. Γεωργακόπουλου, Κρ. Μανωλή, Βλ. Βούκαλη, Β. Κοντόλαιμου, Κ. Καποτά, Φ. Τάτση, Παν. Κιούση, Νικ. Κανιούρα, Β. Σουλιώτη, Χρ. Μπότσιου, Π. Τριανταφυλλίδη και Γ. Λάζου (ψηφοί 18), με την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. Κων. Χαραλαμπίδης, από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων προκύπτουν τα εξής: Η ρύθμιση της παρ. 3 του άρθρου 7 Ν. 2971/01 καταλαμβάνει και τις περιπτώσεις που η ζώνη παραλίας είχε καθοριστεί διοικητικά υπό το προϊσχύσαν δικαίο του Α.Ν. 2344/40 έστω και αν η εκ του λόγου αυτού επελθούσα αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιωτικών εμπραγμάτων δικαιωμάτων είχε ανακληθεί αυτοδίκαια, εκτός εάν τούτο είχε βεβαιωθεί διοικητικώς ή διαπιστωθεί δικαστικώς με απόφαση αρμοδώς μεταγεγραμμένη, κατά τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις περί των κοινών απαλλοτριώσεων του άρθρ. 11 Ν.Δ. 797/71 και, συνεπώς, για να επέλθουν οι συνέπειες της νέας διάταξης του άρθρ. 7 παρ. 3 Ν. 2971/01 δεν είναι απαραίτητος ο επανακαθορισμός με τον τρόπο που αυτή, πλέον, προβλέπει της (ήδη οριοθετημένης) ζώνης παραλίας.

Η άποψη αυτή ερείδεται κυρίως στο αυστηρότερο πνεύμα προστασίας του αιγιαλού και της παραλίας από το οποίο διατρέχεται ο νέος νόμος 2971/01, στο γεγονός ότι όπου ο τελευταίος ηθέλησε εφαρμογή του προϊσχύσαντος δικαίου προέβη σχετικά σε ειδική μνεία (άρθρ. 5 παρ. 10, άρθρ. 7 παρ. 6), και ενισχύεται από την παρεμφερή ρύθμιση του προμνησθέντος άρθρ. 36 Ν. 1337/83, η οποία, κατά ρητή πρόβλεψη της παρ. 3 αυτού, δεν καταλαμβάνει απαλλοτριώσεις που είχαν αυτοδικαίως ανακληθεί

μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του, ρύθμιση που αγνόησε ο Ν. 2971/01, ενώ, εξάλλου, είναι πλέον συμβατή (ενόψει, μάλιστα, και της νέας διάταξης της παρ. 2 του άρθρ. 2 Ν. 2971/01) και προς την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά την οποία οι ακτές, είτε στη χερσαία είτε στη θαλάσσια ζώνη αυτών, συνιστούν ουσιώδες στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος και ευπαθές οικοσύστημα και τυγχάνουν συνταγματικής προστασίας ευθέως εκ του άρθρ. 24 του Συντάγματος

Υπό την εκδοχή αυτήν, η έκταση, που κατά το εν αρχή ιστορικό απαλλοτριώθηκε λόγω παραλίας και για την οποία, δεν εκδόθηκε, μετά την αυτοδίκαιη λόγω παρόδου τριετίας ανάκληση, η κατά την παρ. 4 του άρθρ. 11 Ν.Δ. 797/71 διοικητική πράξη για την τυπική άρση της απαλλοτρίωσης ή η προβλεπόμενη στην ίδια παράγραφο δικαστική απόφαση που να βεβαιώνει την άρση (πρβλ. ΣΤΕ 4788/86 αδημ.) κατελήφθη πλέον από το καθεστώς του νέου νόμου, μετά την ισχύ του οποίου αίτηση για χορήγηση οικοδομικής άδειας δεν μπορεί να εγκριθεί πριν επέλθει άρση του σχετικού ρυμοτομικού – πλέον – βάρους, κατά τον υπό του Νόμου προβλεπόμενο τρόπο.

Περαιτέρω και στο πλαίσιο της γνώμης αυτής, ο Αντιπρόεδρος Κ. Βολιτής διετύπωσε τα εξής:

Υπό το προηγούμενο καθεστώς του α.ν. 2344/1940 και του ν. 1337/1983 ο καθορισμός της παραλίας, θεωρούμενος οριστικός από το χρόνο της δημοσίευσης της σχετικής απόφασης, συνεπάγεται δικαίωμα αποζημιώσεως των προσώπων που έχουν εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων στη ζώνη της παραλίας. Το δικαίωμα αυτό ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις περί αποζημιώσεως απαλλοτριουμένων ακινήτων λόγω δημόσιας ανάγκης ή κοινής ωφέλειας (όπως άλλωστε επιτάσσει το Σύνταγμα), χωρίς στο άρθρο 6 του α.ν. 2344/1940 να γίνεται ειδικότερη αναφορά στον α.ν. 1731/1939, όπως γίνεται στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου. Όμως η ζώνη της παραλίας θεωρείται κατά νόμο (παρ. 4 του άρθρου 6) ως παραλιακή οδός ή πρασιά και έχουν γι αυτή κατ' αναλογία εφαρμογή, για την απαλλοτρίωση των καταλαμβανόμενων υπ' αυτής ακινήτων, οι διατάξεις των άρθρων 30, 31, 32, 33, 35 και 36 του ν.δ. 15/7 – 16.8.1923 και αρμόδια υπηρεσία νοείται υπηρεσία του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και συναρμόδιος με τον Υπουργό Δ.Ε. ο Υπουργός Οικονομικών.

Ομοίως στην παρ. 11 του άρθρου 60 του π.δ. 11/12.1.1929 «περί διοικήσεως δημοσίων κτημάτων» για την απαλλοτρίωση του αναγκαίου χώρου για τη συμπλήρωση του αιγιαλού γινόταν αναφορά σε πολεοδομικές ρυθμίσεις με διάκριση των ακινήτων ως εντός σχεδίου ρυμοτομίας ή μη, ενώ, εξάλλου, μετά τη δημιουργία ζώνης παραλίας ο χώρος αυτός αποτελεί κοινόχρηστο χώρο και από πολεοδομική άποψη επιβάλλεται η εναρμόνιση του σχεδίου προς την κατάσταση που δημιουργείται (ΣΤΕ 4520/1988), ενώ η κοινοχρησία αυτού μπορεί να διατηρείται επί μακρόν με αποδοχή της ως πραγματικής κατάστασης από τον ιδιοκτήτη (ΣΤΕ 3222/1988).

Ενόψει τούτων δεν υπάρχει διαφορά στο θέμα αυτό σε σχέση με το ν. 2971/2001, στον οποίο επαναλαμβάνεται μεν ότι η απαλλοτρίωση εμπραγμάτων δικαιωμάτων ιδιωτών επί ακινήτων της παραλίας γίνεται λόγω δημόσιας ωφέλειας (κατά τη συνταγματική επιταγή), αλλά πλέον ορίζεται ρητά ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας. Δηλαδή στην περίπτωση του ερωτήματος πρόκειται εξ αρχής για απαλλοτρίωση λόγω δημόσιας ωφέλειας, για την οποία εφαρμόζονται, και υπό το προϊσχύσαν του ν. 2971/2001 δίκαιο, οι διατάξεις των απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας ή τυχόν ειδικές διατάξεις κατά τούτο δε είναι ερευνητέα και η συμπεριφορά του δικαιούχου αποζημιώσεως, ενόψει της κοινοχρησίας του πράγματος στο πλαίσιο της «αυτοδικαιης» ανάκλησης της απαλλοτριώσεως.

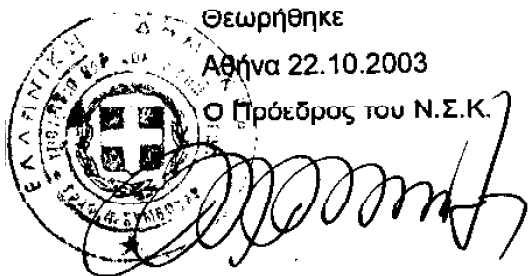
V. Ενόψει των ανωτέρω και σε σχέση με το εν αρχή Ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ολομέλεια) γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία, σχηματισθείσα εκ της ψήφου του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. (αρθρ. 7 παρ. 3 Ν. 3086/02) υπέρ της πρώτης ως άνω γνώμης, ότι οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις ακινήτων που είχαν κηρυχθεί λόγω δημιουργίας ζώνης παραλίας υπό το καθεστώς του Α.Ν. 2344/40 και είχαν αυτοδικαίως ανακληθεί, κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 2971/01, δεν καταλαμβάνονται από τη ρύθμιση της παρ. 3 του άρθρ. 7 αυτού και, συνεπώς, τα σχετικά εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων αυτών δεν υπόκεινται στις νομικές δεσμεύσεις που ισχύουν για τις απαλλοτριώσεις λόγω ρυμοτομίας.

Περαιτέρω η Ολομέλεια γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι εφόσον οι παραπάνω απαλλοτριώσεις δεν είχαν για οποιοδήποτε λόγο ανακληθεί αυτοδικαίως κατά το χρόνο της έναρξης ισχύος του Ν. 2971/01, διέπονται, από του χρόνου τούτου και από τη ρύθμιση της παρ. 3 του άρθρ. 7 αυτού και, συνεπώς, τα σχετικά εμπράγματα δικαιώματα τελούν έκτοτε υπό το καθεστώς ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης.

Θεωρήθηκε

Αθήνα 22.10.2003

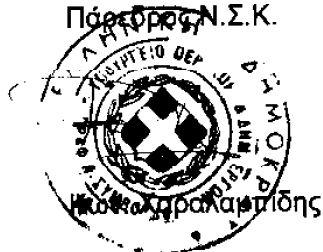
Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ευστράτιος Βολάνης

Ο Εισηγητής

Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Κώστας Αραβαντιδής